

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 20 [i. e. 10]. Ad quid tenetur Confessor propter defectum circa
restitutionem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

errorem, ex quo sequitur violatio præcepti alicujus, dicendo non extare tale præceptum, tenetur monere pœnitentem; alioqui esset causa, cur is præceptum violaret; & quisque tenetur tollere causam mali, quam posuit etiam inculpatè. Item si ex omissione monitionis, & silentio Confessarii, moveatur Pœnitens ad credendum licitum id quod est illicitum, tenetur Confessor postea eum monere; quia quisque tenetur curare ne alii ex sua actione, vel etiam ex sua omissione scandalum accipiant, & ne moveantur ad violandum etiam materialiter præcepta. *De Lugo*, & quia reparari debet omisio periculosa rei ex officio debitæ.

Q. 10. Ad quid tenetur Confessor propter defectum circa restitutionem?

Resp. I. Si sine tua culpa de obligasti Pœnitentem à restitutione, ad quam tenebatur, vel obligasti ad quam non tenebatur, teneris ex justitia errorem dedocere. Nam quisque tenetur ex justitia impedire, ne sua actione etiam inculpabili pariat alteri damnum: alioqui cognito errore tenetur de damno; quippe proximus jus habet ne damnum à quoquam quovis modo patiatur.

Resp. II. Si ex malitia, vel ignorantia vincibili, aut gravi negligentia considerandi dixisti Pœnitenti eum non teneri ad restitutionem ad quam reipsâ tenetur, teneris errorem dedocere. Quòd si non dedoces, vel si Pœnitens interea factus est impotens ad restituendum, qui

qui alioqui restituisset, teneris ipse restituere illi tertio; nam violasti jus, quod ille habebat ne impedires restitutionem ei debitam, & consilio tuo es causa efficacis ejus damni. Si vero Pœnitens possit adhuc restituere, sufficit quod eum moneas de ejus obligatione, nam tuâ monitione sufficienter tollis causam damni inferendi quam posueras; unde si Pœnitens non restituat ex malitia, id tibi imputari nequit, cum jam non sis causa damni.

Resp. III. Si ex ignorantia vel negligentia culpabili omisisti solum admonere pœnitentem de obligatione restituendi, teneris eum postea admonere. Sed juxta multos non teneris ipse restituere, si Pœnitens sit interea factus impotens ad restituendum, imo etiam si non moneas eum de restitutione facienda, saltem nisi ex officio habeas curam animarum. Quia Confessor præcisè ut Confessor non tenetur ex justitia impedire damnum ejus, cui debetur restitutio: ac proinde omittendo monitionem non peccat contra jus creditoris, sed tantum contra bonum spirituale Pœnitentis; Confessor enim nullam justitiæ obligationem, nec officium habet in ordine ad creditorem, sed tantum in ordine ad pœnitentem; nec tenetur ex officio procurare bonum temporale aliorum, sed solum spirituale bonum Pœnitentis; nec est hujus caput politicum, sicut Prælatus respectu suorum subditorum. Omittens autem aut tacens non tenetur de damno non impedito, nisi ei, ejus

damnum tenetur ex Justitia impedire. Itaque hac in re non est par ratio Confessarii, & Judicis profani; nam hic tenetur ex officio bonum aliorum spectante servare jus omnium tanquam persona publica constituta ad procurandum bonum temporale & jus aliorum. Confessor autem obligatur soli Pœnitenti in foro Pœnitentiæ: quia hoc forum ac judicium privatum est, & institutum in bonum Pœnitentis. Dixi, saltem nisi ex officio habeas curam animarum, ut sunt Episcopi & Parochi, quos teneri tunc ad restitutionem valde probabile esse censet Lessius: quia cum isti sint Superiores, ex officio tenentur regere subditos, & promodo suæ gubernationis impedire, ne aliis damnum inferant: ac proinde tenentur curare, si commodè possint, ut restitutionem faciant. Ejusdem enim rationis est damnum inferre, & illatum nolle sarcire.

Resp. IV. Si pœnitentem culpabiliter, hoc est ex malitia, vel ex ignorantia vincibili, vel gravi negligentia considerandi, obligasti ad restitutionem ad quam non tenebatur, teneris ex Justitia errorem retractare. Quòd si jam restituit, teneris damnum illud ipsi resarcire; nam illius fuisti causa efficax & injusta tuo falso consilio, *ex c. ult. de injur.* item teneris Pœnitenti de damno, si tuâ omissione culpabili fuisti causa cur ipse restitueret id, ad quod non tenebatur; nam tale damnum oritur ex omissione monitionis ei ex officio erga eum, ideòque ex justitia debitæ,

Q. II.